Należytość pocztowa opłacana ryczałtowo. Cena numeru pojedyńczego 20 groszy.

WYZWOLENIE SPOŁECZNE

Organ Polskiej Partji Socjalistycznej.

Pismo polityczne, społeczne, rolnicze i oświatowe. — Wychodzi każdy piątek z datą niedzieli.

Prenumerata na kwartał 2·50 zł.
— Konto Polskiej Pocztowej Kasy Oszczędności Nr. 148.338. —
Wydawca: Okręgowy Komitet P. P. S. w Białej.

Numer pojed. wszędzie 20 groszy

Adres Redakcji i Administracji oraz Biura bezpłatnej porady prawnej
Biała, ul. Komorowicka 4.
Nr. telefonu 1055. Godziny przyjęć od 3 do 6 popołudniu.

Nr. 17. Biała, dnia 22 kwietnia 1928 r. Rok XI.

Rada Naczelna P. P. S.

W niedzielę i poniedziałek, dnia 15 i 16 kwietnia br. odbyły się w lokalu Z. P. P. S. w Sejmie obrady Rady Naczelnej P. P. S., w których brało udział 38 członków, oraz 5 zastępców.

Na wstępie odczytano pismo posła tow. Daszyńskiego, który wobec wyboru na marszałka Sejmu, **złożył przewodnictwo Rady Naczelnej.**

Przewodnictwo objął wiceprezes Rady tow. **Diamand**, który przewodniczył do przerwy obiadowej. Pierwszy referat, polityczny, wygłosił poseł tow. **Niedziałkowski,** omawiając sytuację polityczną i gospodarczą w kraju oraz politykę zagraniczną Rządu. Referat organizacyjny wygłosił tow. K. Pużak.

O godzinie 2 Rada udała się na grób tow. Feliksa Perla dla uczestniczenia w obchodzie pierwszej rocznicy zgonu współtwórcy P. P. S.

O godzinie 4 wznowiono obrady pod przewodnictwem wiceprezesa tow. Z. **Żuławskiego.** Rozpoczęła się dyskusja, w której uczestniczyli tow.: Barlicki, Lieberman, Czapiński, Kłuszyńska, Malinowski, Pragier, Pławski, Grzecznarowski, Skalak, Stańczyk, Machej i Nowicki, oraz redaktor „Gazety Robotniczej“ Sławik.

W poniedziałek po obszernej dyskusji przyjęła Rada Naczelna następujące **rezolucje:**

I.

Rada Naczelna przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie C. K. W. i stwierdza zwycięstwo, odniesione przez P. P. S. w walce wyborczej.

Rada Naczelna wyraża uznanie i podziękowanie wszystkim towarzyszom i towarzyszkom, którzy swą bezprzykładnie ofiarną pracą, prowadzoną nieraz w warunkach najtrudniejszych, przyczynili się do tego zwycięstwa.

Rada Naczelna wyraża uznanie za ofiarną i owocną pracę w okresie wyborów sekretarjatowi generalnemu Partji, w szczególności tow. Kazimierzowi Pużakowi.

II.

Rada Naczelna stwierdza, że stanowisko opozycji, jakie Partja zajęła w stosunku do rządu obecnego, powstało na skutek rozbieżności zasadniczej pomiędzy jej dążeniami a pomajowym systemem rządzenia i polityką rządu.

Ani miesiące ubiegłe, ani, zwłaszcza przebieg kampanji wyborczej organizowanej z polecenia rządu przez władze administracyjne z całym szeregiem nadużyć i represyj — przyczyn opozycji socjalistycznej nie usunęły.

Opozycja zasadnicza pozostaje nadal dyrektywą Rady Naczelnej dla C. K. W. i Z. P. P. S., oraz dla wszystkich organizacyj partyjnych.

III.

Rada Naczelna stwierdza, że reakcja zarówno organizująca się pod znakiem „jedynki“, jak skupiona w szeregach Narodowej Demokracji, wysuwa na porządek dzienny z całą siłą sprawę tak zwanych reform ustroju Polski w kierunku bądź zupełnego zniszczenia, bądź przynajmniej osłabienia demokracji parlamentarnej.

Bezwzględna walka o demokrację i jej obrona, staje się jednem z najgłówniejszych zadań Partji i mas pracujących.

Na terenie parlamentu — Z. P. P. S. — w kraju, — wszystkie organizacje partyjne wystąpią z całą stanowczością przeciwko reakcyjnym zamachom i zakusom.

Rada Naczelna zwraca specjalną uwagę ludu pracującego na niebezpieczeństwo tkwiące w próbach pomniejszenia praw przedstawicielstwa ludowego i złamania powszechnego prawa głosowania.

IV.

Obok walki o demokrację parlamentarną, Rada Naczelna ustala następujące cele konkretne wysiłków Partji w okresie najbliższym:

1) dalszą rozbudowę ustawodawstwa społecznego, ścisłe przestrzeganie, by wywalczone już ustawy społeczne w praktyce były wykonywane, ubezpieczenie na starość robotników miast i wsi;

2) konsekwentne i zdecydowane posuwanie polityki gospodarczej państwa ku organizacji kontroli państwowej i społecznej nad produkcją i ku uspołecznieniu specjalnie do tego dojrzałych gałęzi przemysłu, według wyników prac komisji ankietowej; 3) przeprowadzenie reformy rolnej w interesie bezrolnych, małorolnych i całej Rzplitej; stanowczą obronę proletarjatu rolnego przed skutkami anarchicznej parcelacji i klasową polityką ziemian; zaspokojenie palących potrzeb drobnych rolników w dziedzinie meljoracji, komasacji, spraw czynszowników itp.;

4) osiągnięcie rzeczywistego podniesienia realnych płac robotników i pracowników;

5) reformę systemu podatkowego w kierunku oparcia dochodów państwa, przedewszystkiem na podatkach bezpośrednich sprawiedliwie rozłożonych;

6) przeprowadzenie jednolitego demokratycznego ustroju szkolnego Rzeczypospolitej;

7) oparcie stosunku państwa do mniejszości narodowych na zasadach programu narodowościowego P. P. S.;

8) przeprowadzenie jednolitego opartego o głosowanie powszechne ustawodawstwa samorządowego w całej Rzeczypospolitej;

9) zdobycie odpowiedniego wpływu na politykę zagraniczną w imię programu pokojowego, socjalizmu i zasady kontroli parlamentarnej;

P. P. S. wytęży zarówno w parlamencie jak i w kraju wszystkie siły, by cele określone uchwałą niniejszą zrealizować, by zorganizować i trwale związać z Partją te najszersze masy pracujące miast i wsi, które obdarzyły ją w dniu 4 i 11 marca swem zaufaniem.

Rada Naczelna podkreśla konieczność nieodzowną ścisłego współdziałania Partji z klasowym ruchem zawodowym i z pracą oświatową TUR'a.

V.

Rada Naczelna stwierdza, że P. P. S. nie ustanie w walce z reakcją z jednej strony i z komunizmem i z ekspozyturami komunizmu w rodzaju t. zw. Czumowców z drugiej strony.

Prądy faszystowskie, klerykalne i nacjonalistyczne ogniskują się zarówno w obozie „jedynki“, jak w obozie ND. W obu wypadkach są dla mas pracujących tym samym wrogiem.

Rada Naczelna stwierdza, że komunizm jest w Polsce i w innych krajach sojusznikiem reakcji, — której służy obniżając świadomie znaczenie demokracji dla ludu pracującego, podczas gdy stan wewnętrzny Rosji sowieckiej i rozłam w Międzynarodówce komunistycznej wskazują na bankructwo ideologji komunistycznej.

VI.

Rada Naczelna zaleca C. K. W. dalszą pracę nad konsolidacją dokoła P. P. S. obozu socjalistycznego w Polsce i nad utrwaleniem stosunków nawiązanych w okresie wyborów z demokracją włościańską.

Sprawa b. posła Biniszkiewicza.

W sprawie b. posła Biniszkiewicza, Rada Naczelna przyjęła do zatwierdzającej wiadomości orzeczenie C. K. W., że Biniszkiewicz swą działalnością postawił się sam poza nawiasem Partji.

Tow. Dr. Diamand prezesem Rady Naczelnej.

W miejsce tow. Daszyńskiego, który jako marszałek Sejmu złożył godność prezesa Rady Naczelnej partji — **prezesem Rady Naczelnej wybrano tow. Dr. Hermana Diamanda.**

Wiceprezesami Rady Naczelnej wybrano tow. **Zygmunta Żuławskiego, Antoniego Szczerkowskiego i Dra Emila Bobrowskiego.**

Termin kongresu partyjnego ustalono na 1 listopada. Miejsce kongresu wyznaczy C. K. W.

Tow. poseł Pająk przed wyborcami.

WILKOWICE. W poniedziałek, dnia 9 kwietnia odbyło się w Wilkowicach, w sali p. Dobiji publiczne zgromadzenie ludowe, na którem tow. **poseł Pająk Antoni** złożył sprawozdanie poselskie.

Zgromadzenie zagaił tow. Trzopek, którego zebrani wybrali przewodniczącym. Obszerny nadzwyczaj rzeczowy referat o wyniku wyborów w Polsce, a w szczególności w okręgu 43, o obliczu nowego Sejmu, jego prawach i zachowaniu się poszczególnych klubów w Sejmie wygłosił tow. poseł Pająk witany hucznemi oklaskami przez zgromadzonych.

Referent omówił ostatnie wypadki w Sejmie potępiając zachowanie się komunistów, lecz uzasadniał równocześnie potrzebę protestu przeciw wprowadzeniu na salę obrad Sejmu uzbrojonej policji. Zdaniem mowcy P. P. S. uczyni wszystko, by stworzyć podstawy do współpracy Sejmu z Rządem — lecz współpracy względnie dobra wola do współpracy musi być podjęta nie tylko przez Sejm ale i Rząd.

Referenta, który wezwał zebranych do pracy organizacyjnej nagrodzono hucznemi oklaskami.

Szereg obywateli interpelowało tow. posła Pająka w różnych sprawach, jak: budowy domu stacyjnego w Wilkowicach, drenowania gruntów włościańskich, regulacji Wilkówki i t. p. Poseł Pająk przyrzekł zająć się temi żywotnemi sprawami energicznie.

W zgromadzeniu brało udział około 300 osób. Nastrój był bardzo poważny.

BYSTRA. Tego samego dnia odbyło się pouf. zgromadzenie organizacyjne w lokalu p. Głowackiej w Bystrej. Po obszernym referacie tow. **posła Pająka** wybrano nowy Zarząd M. Komitetu P. P. S. złożony z 7 członków i powzięto cały szereg dalekoidących uchwał organizacyjnych.

Następnie tow. poseł Pająk zreferował obecną sytuację polityczną z uwzględnieniem ostatnich wypadków na terenie Sejmu.

Przygotowujcie się wszyscy do uroczystego obchodu święta

1-go Maja!

Czy to jest także sanacja?

W sprawie likwidacji Zarządu Obw. Funduszu Bezrobocia i Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Białej i przyłączenia tychże do nowopowstającego Zarządu Obw. F. B. i P. U. P. P. w Chrzanowie.

Zarząd Główny Funduszu Bezrobocia w Warszawie na posiedzeniu w dniu 29 marca 1928 powziął uchwałę w sprawie likwidacji Z. O. F. B.

w Białej i przyłączenia terenu jego działania do nowopowstającego Z. O. F. B. w Chrzanowie. Postanowiona przez Centralne Organa Funduszu Bezrobocia w Warszawie likwidacja Z. O. F. B. w Białej w środowisku tak silnie wzmagającego się bezrobocia i miejscowości silnie ożywionego przemysłu, odgrywającego na rynku przemysłowo - gospodarczym tak w Polsce jak i zagranicą poważną rolę, wydaje się być wprost paradoksem nie do pomyślenia w swem zrealizowaniu.

Zabierając zdanie na łamach naszego tygodnika w sprawie powyższej w imieniu wszystkich miejscowych organizacji zawodowych pracowników fizycznych i umysłowych bez względu na przekonania polityczne, a reprezentujących 15-tysięczną rzeszę pracowników, zakładamy solidarnie protest przeciwko likwidacji Z. O. F. B. i P. U. P. P. w Białej uzasadniając nasze wystąpienie następującemi faktami, które należy się spodziewać, znajdą posłuch i będą wzięte pod życzliwą rozwagę przez Zarząd Główny F. B. w Warszawie:

1) według zasięgniętych informacji w Funduszu Bezrobocia w Białej przeciętna ilość bezrobotnych poszukujących pracy na terenie Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy w Białej dochodzi do 5000 bezrobotnych, z czego według ostatniego okresu sprawozdawczego 3000 uprawnionych jest do pobierania zasiłków i zapomóg doraźnych,

2) teren działania Z. O. F. B. w Białej jest wybitnie przemysłowym co potwierdza następujące zestawienie:

W powiecie Bialskim, Żywieckim i Wadowickim znajduje się 260 zakładów pracy zatrudniających 14.759 robotników, z czego 13.380 robotników podlega obowiązkowi zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, oprócz tych jest około 15.000 robotników, zatrudnionych w fabrykach w Bielsku, a zamieszkałych na terenie, podpadającym pod zakres działania Z. O. F. B. w Białej. Na samym terenie gminy miasta Białej znajduje się 150 większych zakładów pracy.

Przemysł na terenie działania Z. O. w Białej rozwija się w szybkiem tempie w związku z czem ilość zakładów pracy stale wzrasta i dziś niezaprzeczenie przemysł w tutejszym okręgu odgrywa dominujące znaczenie na polu gospodarczo-przemysłowym, jak również w regulowaniu rynku pracy (podaży i popytu).

3) Miejscowe organizacje związków zawodowych, interesujące się żywo ruchem robotniczym niejednokrotnie stwierdziły, że frekwencja bezrobotnych poszukujących pracy oraz interwenjujących bezpośrednio w P. U. P. P. i w Zarządzie F. B. w sprawach świadczeń zasiłkowych jest bardzo silną.

Liczną frekwencję i popularność, jaką się cieszy miejscowy Fundusz Bezrobocia u bezrobotnych zamieszkałych w powiecie Bialskim, Żywieckim i Wadowickim, O. F. B. w Białej zawdzięcza w dużej mierze korzystnemu położeniu Białej, leżącej na szlaku kolejowym, łączącym Białą bezpośrednio z Żywcem, Wadowicami i Górnym Śląskiem.

Przeniesienie miejscowego Funduszu Bezrobocia do Chrzanowa uniemożliwiałoby bezrobotnym konieczne niejednokrotnie zetknięcie się z Zarządem Funduszu Bezrobocia, a to ze względu na brak bezpośredniego połączenia kolejowego i znaczne koszta podróży kolejowej, a w szczególności bezrobotnym zamieszkałym w powiecie Żywieckim i Wadowickim.

4) Zwinięcie Zarządu Obw. Funduszu Bezrobocia pociągnie za sobą siłą rzeczy, utratę mandatów członków jednego z Zarządu na korzyść drugiego. Ponieważ Z. O. F. B. w Białej i Oświęcimiu mają być złączone w jeden Zarząd z siedzibą urzędu w Chrzanowie więc najprawdopodobniej należy przypuszczać, że członkowie miejscowego Zarządu musieliby zrezygnować ze swych mandatów na korzyść członków Zarządu w Oświęcimiu i wówczas członkowie Zarządu reprezentujący interesy robotnicze będą decydować w najżywotniejszych sprawach robotniczych, nie znając lokalnych warunków przemysłowych i gospodarczych terenu miejscowego Zarządu, ani też potrzeb tej lub innej kategorji bezrobotnych. Stan ten anormalny byłby sprzeczny z istotnym celem powoływania do Zarządów Obwodowego o ustroju kolegjalnym reprezentantów zrzeszeń pracowniczych związków zawodowych, organizacji pracodawców i związków komunalnych, jedynem zadaniem których jest opinjowanie spraw związanych z potrzebami klasy robotniczej przy podejmowaniu uchwał Z. O. F. B.

5) Nie bez znaczenia w sprawie powyższej jest ta okoliczność, że na terenie Z. O. F. B. w Białej ilość mieszkańców wynosi 350.000.

Zamierzona jednocześnie likwidacja Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy w Białej, co do której nie mamy oficjalnej wiadomości, pociągnęłaby za sobą również znaczne utraty korzyści wynikających z dobrodziejstw, jakie daje P. U. P. P. zarówno bezrobotnym jak i zakładom pracy tem więcej, że na terenie P. U. P. P. niema ani zarobkowych i społecznych biur pośrednictwa pracy, ani też żadnych biur informacyjnych porad i podań.

Przeciw zlikwidowaniu P. U. P. P. przemawia również konieczna piecza nad emigracją kontynentalną i zamorską oraz czuwanie i zabieganie nad szkodliwą agitacją hjen emigracyjnych.

Rok rocznie emigruje z terenu P. U. P. P. w Białej zwłaszcza do Niemiec, Francji i Danji około 2.000 wychodźców, w związku z czem prawie wszyscy emigranci zasięgają ustnych informacji fachowych w Urzędzie, korzystając z bezpośredniej komunikacji kolejowej wygodnej i taniej.

Zwinięcie P. U. P. P. w Białej uniemożliwiłoby również zwalczanie pokątnego pośrednictwa pracy rozwiniętego na całym terenie tegoż Urzędu a w szczególności w Białej.

Aczkolwiek nie wiemy co powodowało Centralnemi Organami Funduszu Bezrobocia przy podejmowaniu uchwały w sprawie likwidacji Funduszu Bezrobocia w Białej, — stwierdzamy jednak niezbicie, że uchwała Zarządu Głównego F. B. w tym względzie zignorowała żywotne potrzeby klasy pracującej i miejscowego przemysłu, wyrządzając tak jednem jak i drugim niepowetowaną krzywdę, a w szczególności jeśli zważymy na znaczne koszta i trudy podróży na jakie narażeni będą bezrobotni i pracodawcy, chcąc osobiście interwenjować w Funduszu Bezrobocia, którego przyszłą siedzibą urzędu będzie Chrzanów.

Wobec wyżej naprowadzonych faktów apelujemy do Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej oraz do Centralnych Organów Funduszu Bezrobocia w imieniu 15-tysięcznej ludności robotniczej i całego miejscowego przemysłu o zaniechanie likwidacji miejscowego Funduszu Bezrobocia i Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy jako eksperymentu szkodliwego dla dobra i celu Funduszu Bezrobocia.

Od Redakcji. W sprawie cofnięcia krzywdzącego ogół robotniczy zarządzenia interwenjował w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej w Warszawie tow. **poseł Pająk.** Nadto wyjechali w tej sprawie do Warszawy przedstawicele Komisji Klasowych Związków Zawodowych ttow. Rosner i Suchy.

O wynikach interwencji poinformujemy czytelników w przyszłym numerze.

———

Szalejąca drożyzna.

Racjonalne stanowisko bialskiej komisji cennikowej w sprawie wzrostu cen pieczywa. Stabilizacja ceny pieczywa do 15 maja b. r.

Polityka gospodarcza rządu forytująca obszarników przez udzielanie im kredytów, które umożliwiają im magazynowanie zboża, podczas gdy na rynku daje się odczuwać brak tego najważniejszego produktu konsumcyjnego ludności, przynosi za sobą fatalne skutki w postaci szalejącej drożyzny.

Ujemne skutki tego błędnego kursu odbijają się przedewszystkiem na stopie życiowej klasy pracującej.

Nie dziwi to już nikogo, jeżeli kilogram mąki chlebowej podskoczył z 62 gr. na 85 gr., natomiast zapowiedziana przez młynarzy dalsza zwyżka cen mąki wywołać musi powszechne oburzenie, które wyładować się może w niebardzo przyjemnych formach dla spokoju publicznego.

W związku z drożyzną mąki zjawiła się w Magistracie u komisarza tow. Pająka delegacja piekarzy bialskich, domagając się podniesienia cen na pieczywo. W tym celu zostało zwołane posiedzenie komisji cennikowej, które odbyło się w piątek, dnia 13 kwietnia br. pod przewodnictwem zast. komisarza p. profesora Nycza w obecności zastępcy Starostwa p. Schlichtlinga.

Komisarz miasta tow. Pająk wygłosił przemówienie, w którem podkreślił, że obywatele m. Białej w $^{2}/_{3}$ należą do ludzi żyjących z pracy rąk, zarobki ich od kilkunastu tygodni nie uległy podwyżce, wobec tego dążyć należy do stabilizacji cen produktów spożywczych, co leży w interesie spokoju publicznego.

Jakkolwiek prawdą jest, że główna przyczyna wzrastającej drożyzny leży w polityce rządowej wywozu i przywozu, tem niemniej usiłowaniem Zarządu miasta musi być regulowanie cen w granicach możliwości na terenie swojej działalności. Wobec tego komisarz tow. Pająk proponuje, by:

a) właściciel młyna p. Neumann mąkę dostarczaną piekarzom bialskim przynajmniej przez 6 tygodni utrzymał w dotychczasowej cenie; ilość mąki dostarczanej przez młyn Neumanna piekarzom w Białej stanowi zaledwie drobną cząstkę produkcji jego i przy dobrej woli cena dotychczasowa może być utrzymana;

b) właścicielom piekarń bialskich młyn Neumanna udzieli kredytu gotówkowego i wekslowego, celem zakupna zapasu mąki na jeden miesiąc w cenie dzisiejszej, aby tym sposobem ustabilizować ceny chleba przynajmniej na ten jednomiesięczny okres.

W dyskusji, w której zabierali głos prawie wszyscy obecni, właściciel młyna p. Neumann zgodził się na propozycję komisarza tow. Pająka, wymienioną pod b).

Wobec tego piekarze mogą zakupić potrzebną ilość mąki na przeciąg jednego miesiąca po cenie 79 gr. za kilogram na korzystnych warunkach kredytowych.

Cenę chleba ustalono do 15 maja br. następująco:

za 1 kg. białego chleba 75 gr.
za 1 kg ciemnego chleba 55 gr.

Tow. Pająk zwraca się wkońcu do p. Neumanna, by tenże Zarządowi miasta przedstawił wykaz, jaką ilość mąki piekarze bialscy zakupią na przeciąg tego miesiąca, gdyż na podstawie tego Zarząd się dowie, ile piekarze magazynują mąki, spekulując na podwyżkę chleba.

Rada przyboczna na posiedzeniu w dniu 16 kwietnia ceny chleba ustalone przez komisję cennikową zatwierdziła.

Na podstawie tej uchwały do 15 maja br. ceny chleba w Białej-Lipniku nie mogą ulegać żadnej podwyżce.

Ludność pracująca z wdzięcznością oceni to nacechowane troską o jej dobro postępowanie komisarza tow. Pająka, jak i wszystkich tych, którzy nie dopuścili w ramach swych sił do wyzyskiwania zbiedzonych mas spożywców.

———

Z ruchu organizacyjnego.

Walne zgromadzenie T. U. R. w Białej.

Dnia 15 kwietnia br. w sali Pow. Związku Gospodarczego w Białej odbyło się III Walne zgromadzenie T. U. R. w Białej.

Zgromadzenie zagaił zastępca przewodniczącego tow. R. Janik.

Po odczytaniu i przyjęciu porządku dziennego obrad i po odczytaniu protokołu z ostatniego Walnego zgromadzenia tow. Kuźma Stanisław zdał sprawozdanie z działalności T. U. R. oraz bibljoteki za rok 1927, zaś z działalności kasowej tow. Dybał, za komisję rewizyjną tow. Borkowski Adam.

Dotychczasowa praca T. U. R., jak wynika ze sprawozdania, wykazuje dużą ruchliwość mimo trudności finansowych, i są widoki, że podoła zadaniom, jakie wymagać będzie klasa robotnicza w kierunku pogłębienia oświaty potrzebnej tak bardzo dla proletarjatu.

Po referatach ttow. Dra Grossa i Kuźmy St. oraz dyskusji, w której zabierali głos ttow. Borkowski Adam, J. Bobek, Kuźma Kazimierz, przystąpiono do wyboru nowego Zarządu, skład którego stanowią: przewodniczący tow. Dr. Gross, sekretarz tow. Kuźma Stanisław, skarbnik tow. Dybał; członkowie Zarządu: ttow. Pająk, Grossowa, Janik, Borkowski, Dąbrowski, Kuźma Kazimierz, Pawełek. Do komisji rewizyjnej weszli ttow. Misik, Pająkowa i Borkowski.

Walne zebranie członków miejscowego Komitetu P. P. S. w Białej.

Dnia 1[illegible] kwietnia odbyło się Walne zebranie członków miejscowego komitetu P. P. S. w Białej. Po odczytaniu protokołu i sprawozdaniu z czynności zarządu za rok 1927 zabrał głos tow. poseł Pająk, który w treściwem przemówieniu podkreślił potrzebę intenzywnej pracy na tut. terenie przez systematyczne odbywanie zgromadzeń dzielnicowych, które w dużym stopniu ożywią i pogłębią ruch socjalistyczny w

Wielkiej Białej. Po krótkiej dyskusji wybrano nowy Zarząd, którego skład jest następujący: przewodniczący tow. Wanat, zastępca tow. R. Dąbrowski, sekretarz tow. Kuźma Stanisław, skarbnik tow. J. Bobek; członkowie Zarządu: ttow. Kuźma Kazimierz, Jan Rusin i Porębski. Komisja Rewizyjna: ttow. Janik, Radek, Borkowski Adam.

Założenie T. U. R.-a w Wilkowicach.

Idea TURowa rozszerza się coraz bardziej w naszym okręgu, szczególnie wśród młodzieży robotniczej.

W sobotę, dnia 14 kwietnia o godz. 8 wieczór odbyło się organizacyjne zebranie T. U. R. w Wilkowicach, zwołane przez Miejscowy Komitet P. P. S., na którem wygłosił tow. Stan. **Piątkowsk.** z Białej referat o znaczeniu organizacji młodzieży robotniczej w międzynarodowym ruchu proletarjackim.

Po wywodach tow. Piątkowskiego przystąpiono do założenia Oddziału T. U. R.-a, do którego wpisało się na miejscu 46 robotników, w tem 18 dziewcząt. Po ukonstytuowaniu Zarządu zakończono zebranie o godz. 10 wieczorem.

Założenie Komitetu wiejskiego P. P.-S. w Radziechowach.

Życie polityczne w Radziechowach pulsuje coraz to żywszem tempem. Jak wiadomo gmina Radziechowy podczas wyborów sejmowych w dniu 4 marca br. oddała największą ilość głosów na listę P. P. S. w całym powiecie żywieckim, bo przeszło 1000.

Komitet miejscowy P. P. S. w Radziechowach założony ubiegłego roku rozwija ruchliwą działalność. Za jego inicjatywą zwołano w niedzielę 14 kwietnia zebranie chłopów małorolnych, do których przemówił tow. Stan. **Piątkowski** z Białej.

Referent po ogólnem poruszeniu spraw chłopskich, wskazał na łączność interesów życiowych małorolnych i robotników, którzy tylko pod jednym sztandarem skupieni odnieść mogą ostateczne zwycięstwo nad wyzyskiwaczami.

Tow. Wojtyła Adam wskazuje na krzywdy wyrządzane chłopu małorolnemu ze strony różnych pijawek kapitalistycznych, przed któremi obronić się może za pomocą silnych organizacji.

Zebranie miało bardzo poważny przebieg. Po zamknięciu dyskusji wszyscy obecni jak jeden mąż uchwalili założenie Komitetu wiejskiego P. P. S., zapisując się na członków gremjalnie.

Celem urzeczywistnienia solidarności robotniczo-chłopskiej wybrano 3 członków z pośród siebie, którzy będą zasiadać w imieniu chłopów małorolnych w Zarządzie miejscowego komitetu P. P. S.

Tym sposobem Radziechowy posiadają oprócz Komitetu miejscowego P. P. S., w którym skupieni są przeważnie robotnicy, także i Komitet wiejski P. P. S. dla chłopów małorolnych.

Obie te organizacje współpracować będą jaknajściślej, tworząc jedno ciało, kierowane wspólnym zarządem, składającym się z robotników i chłopów małorolnych.

W najbliższym czasie zamierzają dzielni towarzysze radziechowscy przystąpić do założenia T. U. R., zaś w niedzielę, dnia 29 kwietnia urządzają uroczystość odsłonięcia własnego sztandaru.

Wielki wróg tutejszej ludności pracującej proboszcz ks. dr. Moliński został przeniesiony w inne miejsce, nie pozostawiając poza sobą nic innego, jak tylko powszechną ulgę. Swoją nienawiścią do socjalistów spotęgował tylko ruch socjalistyczny w Radziechowach, za co mu jesteśmy wdzięczni.

Założenie Komitetu wiejskiego P. P. S. w Międzybrodziu bialskiem.

Międzybrodzie bialskie, to dotychczas największa twierdza endecji na wsi w naszym okręgu. W tej twierdzy znajduje się także chadecja, której od czasu do czasu uda się ze stołu endeckiego otrzymać bodaj kość ogryzioną.

Bractwo to tumaniło uczciwy lud tutejszy przez całe 9 lat, obiecując mu gruszki na wierzbie, śmiejąc się między sobą z naiwnych ludzi, których strzygli i golili bez nożyc i brzytwy, sobie za to napychali kieszenie ciężko zapracowanym groszem robotnika i małorolnego.

Lecz i tutaj znaleźli się światli i nieustraszeni ludzie, którzy z poświęceniem pracowali nad zerwaniem kajdan ciemnoty endecko-chadeckiej. Mimo gromów ks. Zabrzeskiego, straszącego ludzi piekielnemi okropnościami (zna się na tym „fachu" doskonale, wszak Korfanty nie nadarmo czarnym węglem handlował!), otrzymali socjaliści przeszło 130 głosów, podczas gdy w r. 1922 tylko dwa głosy (!).

Prawie w tych wsiach, gdzie księża zamiast zajmować się kościołem, agitowali przeciw socjalistom, ponieśli endecy i chadecy najstraszniejszą klęskę.

Ks. Żak, co to baby różańcowe posyłał piszczeć na socjalistyczne zgromadzenie, poniósł sromotną porażkę w Kozach i Bujakowie, oraz w Pisarzowicach. Biedne chadeciątka wespół z endekami wobec tych faktów warjują ze wściekłości, wrzeszczą w swych piśmidłach „Przyszłości" i „Placówce" na pepesowców, lecz to im nie pomoże, bo psie głosy dawno już przestały iść w niebiosy.

Proboszcz w Międzybrodziu ks. Zabrzeski próbuje iść w ślady ks. Żaka, bo się mu widocznie rozchodzi o to, żeby socjaliści przy następnych wyborach zdobyli nie 130, lecz 900 głosów, tak jak w Kozach.

Jeżeli ks. Zabrzeski zapomniał którędy prowadzi droga Chrystusowa, to z pewnością czeka na to, aż mu ją socjaliści z Międzybrodzia odnajdą.

Robotnicy i chłopi małorolni w Międzybrodziu bial. zrozumieli, że socjalizm jest jedyną ostoją sprawiedliwości społecznej, dlatego też na zgromadzenie, zwołane przez O. K. R. P. P. S. z Białej na niedzielę 16 kwietnia przybyli tłumnie.

Zgromadzenie miało się odbyć w lokalu p. Kocemby, lecz ten nastraszony przez reakcyjną zwierzchność gminną w ostatniej chwili odmówił lokalu.

Wobec tego odbyto zgromadzenie u tow. Martyniaka.

Zgromadzenie zagaił tow. Romik, poczem tow. **Mędrzak F.** z Białej wygłosił referat polityczny i organizacyjny, poddając dosadnej krytyce postępowanie zwierzchności gminnej w Międzybrodziu bialskiem, zaś tow. **Żurek** z Kęt przedstawił zebranym znaczenie organizacji.

W dyskusji przemówił cały szereg towarzyszy, następnie za jednomyślną uchwałą przystąpiono do założenia komitetu wiejskiego P. P. S. Natychmiast zapisało się doń kilkadziesiąt robotników i małorolnych.

Po podpisaniu deklaracji członkowskich wybrano zarząd komitetu, do którego weszło 7 dzielnych towarzyszy.

Komitet wiejski P. P. S. w Międzybrodziu bialskiem — oto odpowiedź robotników i małorolnych dana szczekaczom z „Placówki" i „Przyszłości"!

Publiczne zgromadzenie w Juszczynie.

W lokalu tow. Syca odbyło się dnia 15 kwietnia publiczne zgromadzenie zwołane przez juszczyńskich towarzyszy.

Zagaił tow. Kuciara z Żywca, przewodniczącym zgromadzenia wybrano tow. Syca.

Referował o ogólnych sprawach politycznych i gospodarczych tow. A. **Pysz** z Białej. W dyskusji przemawiało kilku towarzyszy i obywateli. Do komitetu wiejskiego P. P. S. wpisało się 45 chłopów małorolnych, którzy wpłacili wpisowe i wkładki za pół roku.

W zakończeniu uchwalono następującą rezolucję:

1) Zebrani wyrażają zaufanie dla C. K. W. i posłów P. P. S.

2) Żądają od Sejmu uchwalenia ustaw samorządowych, pomocy dla rolnictwa, regulacji dróg, potoków górskich, a zwłaszcza w pow. Żywieckim.

3) Domagają się od kompetentnych władz budowy mostu na rzece Juszczynce w Żywieckiem.

Po zgromadzeniu zostali chłopi w lokalu, gdzie przez kilka godzin prowadzili pogawędkę na temat socjalizmu.

Zgromadzenie publiczne w Cięcinej.

W ten sam dzień odbyło się publiczne zgromadzenie w Cięcinej.

O sprawach zawodowych referował tow. Szczotka Franciszek, przewodniczący grupy metalowców w Węg. Górce.

Referat polityczny wygłosił tow. A. **Pysz** z Białej, oraz tow. Kuciara z Żywca.

Wybrano komitet dla zorganizowania Oddziału T. U. R. w Węg. Górce. Odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru" i okrzykiem na cześć P. P. S. zakończono zgromadzenie.

Korespondencje.

USTROŃ. Robotnicze Stow. Kult.-Ośw. „Siła" w Ustroniu, Oddział Polana. W poniedziałek, dnia 9 kwietnia br. odegrał nowo założony Oddział „Siły" w Ustroniu na Polanie sztukę teatralna p. t. „Gwiazda Syberji". Dramat w 4-ch aktach z niespodziewanem powodzeniem pod kierownictwem tamtejszego kierownika szkoły p. Pawła Krala, za co mu tą drogą składamy jak najszczersze uznanie i liczymy na dalsze poparcie.

BIELOWICKO (Śląsk Cieszyński). Przedziwna gospodarka. Na posiedzeniu Rady Gminnej w Bielowicku w dniu 11 stycznia 1926 r. uchwalono przeprowadzić naprawę drogi gminnej na t. zw. Kamieniec.

Wójt po tem posiedzeniu sporządził sobie sam spis chałupników i nałożył na nich bez zgody Rady gminnej podatek drogowy według swego widzimisię i podatek ten samowolnie ściągnął.

Drogę w r. 1926 naprawiano, lecz ludziom, którzy przy tej naprawie pracowali (łamali kamienie), dotychczas nie zapłacono za robociznę.

Dwaj z nich, a to Zamarski Józef i Michnik Franciszek otrzymali zapłatę po dwóch latach, bo w styczniu 1928 r., natomiast Światłoch Jan i Zypcer Adam do dziś dnia nie otrzymali ani grosza.

Zaznaczyć trzeba, iż należy się im wynagrodzenie za trzymiesięczną pracę przy regulacji drogi.

Gmina wynajmuje prawo do polowania na swych terenach za 510 zł. rocznie, które rozdziela każdorocznie między chałupników.

Tego roku rozdzielił wójt kwotę powyższą w ten sposób, iż wypłacił zastępcy swemu 1 zł. 44 gr. chociaż należało się mu 8 zł.

W tych sprawach zwracali się obywatele tutejsi do Starostwa w Bielsku w dniu 22 lutego br. z prośbą, by wglądnęło w gospodarkę dobrem gminnem p. wójta. Pan Starosta przyrzekł to uczynić, lecz nic dotąd w tym kierunku nie zrobił, natomiast wójt przechwala się, że jeszcze gorzej będzie gospodarował, bo ma poparcie w Starostwie.

Za wymiatanie kominów (dwa razy w roku) ściąga wójt należytość za 2 kominy taką, jak za pięć kominów.

Obywatele Bielowicka mają dosyć tej gospodarki i domagają się od Starostwa w Bielsku usunięcia z urzędu wójta dotychczasowego.

Kronika.

Sprostowanie.

Dowiadujemy się, że p. A. Honkisz aresztowany w związku z nadużyciami przy komitecie budowy pomnika dla ś. p. Gabrjela Narutowicza nie był członkiem Oddziału Zw. Powstańców w Białej, lecz w Bielsku, co z przyjemnością prostujemy.

Inspekcja fabryk bielskich.

W dniach 11 i 12 kwietnia fabryki w Bielsku i Białej były wizytowane przez delegatów Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej pp. radcę Zagrodzkiego i inspektorkę pracy Krahelską, Zcelem zbadania warunków pracy w przemyśle włókienniczym miejscowym i skontrolowania, jak są przestrzegane Ustawy ochronne obowiązujące. Skonstatowano szereg przekroczeń ośmiogodzinnego dnia pracy, zatrudnianie dzieci niżej lat 15-tu, w niektórych — pracę nocną kobiet.

Na uwięzionych członków P.P.S.

Tow. Kuźma Kazimierz zebrał na uwięzionych członków P. P. S. zł. 31 i 50 gr.

Tow. Okręglicki Wiktor w fabryce kapeluszy Swobody w Białej na listę 1 — 7 zł., na listę 2 — 5.50 zł.

Tow. Pysz Andrzej złożył 2 zł.

Sprawy partyjne.

Do wszystkich Komitetów i Mężów zaufania P. P. S. okręgu Biała—Żywiec—Wadowice!

Wzywa się wszystkie komitety i mężów zaufania P. P. S., by zgłaszali zamówienia na Numer 1-majowy „Wyzwolenia Społecznego" do 25 kwietnia br. do Redakcji naszego organu w Białej, ul. Komorowicka 4.

Zamówienia na „Pobudkę" prosimy skierować wprost do Warszawy, ul. Warecka 7.

Po goździki zgłaszać się należy od 20 kwietnia w Sekretarjacie okręgowym P. P. S. w Białej.

Okręgowy Komitet Robotniczy P. P. S. w Białej.

Baczność Żywieckie!

W niedzielę, dnia 22 kwietnia br. o godz. 10 rano odbędzie się **konferencja delegatów grup zawodowych** pow. Żywieckiego w lokalu Pow. Komitetu P. P. S. w Żywcu, ul. Sokoła.

Uprasza się wszystkie Zarządy Klasowych Związków Zawodowych pow. Żywieckiego o wysłanie swoich delegatów na konferencję.

Okręgowy Komitet Robotniczy P. P. S. w Białej.

Konferencja P. P. S. w Kętach.

W niedzielę, dnia 22 kwietnia br. odbędzie się **konferencja delegatów P. P. S.** pow. sądowego Kęty w sali p. Gawora (na Lanckoronie) w Kętach. Początek o godz. 2 popoł.

Ponieważ na porządku dziennym są sprawy nader ważne, przeto uprasza się wszystkich delegatów o punktualne przybycie. Referować będzie poseł tow. Antoni Pająk.

Konferencja O. K. R. P. P. S. w Białej.

W niedzielę, dnia 22 kwietnia br. o godz. 10 rano odbędzie się **plenarne posiedzenie** Okręg. Kom. Rob. P. P. S. w lokalu Tow. Uniwersytetu Rob. w Białej przy ul. Komorowickiej 4.

Uprasza się członków O. K. R.-u o pewne przybycie. Sekretarjat O. K. R. P. P. S. w Białej.

Wykluczenie z partji.

Podajemy niniejszem do wiadomości Komitetom P. P. S. i organizacjom zawodowym, że **Józef Guzdek** z Wadowic b. organizator związku robotników budowlanych przez swoje lekkomyślne i niepoprawne postępowanie sam przez to wykluczył się z szeregów P. P. S. i Związków zawodowych w Wadowicach, wobec czego podpisane organizacje oświadczają, że od dziś nie biorą za niego żadnej odpowiedzialności. Wydane legitymacje P. P. S. TURa i Zw. Zawodowego na to nazwisko unieważniamy.

Komitet P. P. S. w Wadowicach.
Rada Zw. Zawodowych dla Wadowic i okolicy.
Oddział T. U. R.-a w Wadowicach.

Kącik humorystyczny.

Podziękowanie.

Głodomór Jan, bezrobotny, zamieszkały w **Brodach między Wodą**, poczuwa się do miłego obowiązku złożenia **Zarządowi Obw. Funduszu Bezrobocia w ... Odessie** jaknajserdeczniejszego podziękowania za przyznanie mu **w 5 tygodni po jego śmierci prawa korzystania z zasiłku z akcji doraźnej.** Do głębi poruszony, aczkolwiek z dobrodziejstwa tego korzystać już nie mogę, przeznaczam zasiłek ten na zakupno wykałaczek do zębów dla najbardziej tego potrzebujących.

*

Urlop.

Sierżant: No, Warzecha, jedziecie na urlop. Pozdrówcie serdecznie waszego wuja, który mi posłał tamtego roku taką ładną szynkę.

Warzecha: Melduję posłusznie, że się z nim gniewam.

Sierżant: Rozkazuję wam natychmiast się z nim pogodzić i szynkę tu przywieźć.

Nadesłane.

Na strejkujących robotników w Straconce (Kamieniołom Walczoka) złożono następujące kwoty:

((Listy wydane przez Miejscowy Komitet P. P. S.)

Zw. Z. Rob. Prz. Włokn. Bielsko	zł. 215·—
Dochód z zabawy	„ 300·—
Robotnicy firmy Schmeck	„ 22·—
„ „ Rappaport J.	„ 34·50
„ „ Gülcher	„ 27·85
„ „ Strzygowski K.	„ 27·—
„ „ Bachrach	„ 13·60
„ „ Deutsch R.	„ 27·—
„ „ Sachs	„ 7·—
„ „ Tugendhat	„ 33·50
„ „ Akselrad	„ 5·—
„ „ Jaworek A.	„ 13·—
„ „ Kornhaber	„ 45·—
Zw. Prac. Kas Chorych Biała	„ 20·—
Robotn. firmy J. Tisch	„ 25·—
„ „ Rappaport Abr.	„ 12·—
„ „ Plutzar & Brühl	„ 50·—

Wszystkim tym towarzyszom serdeczne podziękowanie składa b. komitet strejkowy w Straconce.

Do Powszechnej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzaj. Dyrekcja filji w Katowicach.

Za łaskawe udzielenie nam hojnej subwencji w kwocie zł. 5.000 zasyłamy niniejszem szczere podziękowanie strażackie. Uważamy to za dowód zaufania, którem nas P. T. Zakład w intencji bezpieczeństwa ubezpieczonych zaszczycił, co nam będzie bodźcem do dalszego rozwoju naszej pracy.

Dziękujemy również zastępcy filji, p. Ad. Bichterlemu w Bielsku, przy ul. Kolejowej 23.

Z głębokiem poważaniem kreślą się za Bielsko-Bialską Ochotn. Straż Pożarną

Tyrna m. p. sekretarz. Karol Dieczki mł., m. p. naczelnik.

OGŁOSZENIE.

Na mocy § 48 statutu zwołujemy na niedzielę 22 kwietnia 1928 o godzinie 10-ej przedpołudniem w sali realności własnej Biała, plac Wolności 2

ZWYCZAJNE

Walne Zgromadzenie

przedstawicieli członków Powiatowego Związku Gospodarczego

z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
2) Sprawozdania: a) Zarządu z czynności za rok 1927, b) rewizyjne Rady Nadzorczej.
3) Wniosek Rady Nadzorczej co do nadwyżki za rok 1927.
4) Odczytanie protokołu lustracyjnego.
5) Wybór uzupełniający trzech członków Rady Nadzorczej i jednego zastępcy.
6) Wnioski dopuszczalne w ramach § 49 statutu.

Na zgromadzenie zaprasza się wybranych delegatów.

Wnioski, które mają być bezpośrednio roztrząsane i uchwalane na Walnem Zgromadzeniu, należy zgłosić do Rady Nadzorczej najdalej na 8 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia.

Biała, dnia 2 kwietnia 1928.

Za Zarząd Powiat. Związku Gospodarczego w Białej:

Dr. D. Gross m. p. **A. Pająk** m. p.

Zarząd Spółdzielni „Konsum Robotniczy" w Cieszynie, spółdzielnia z odpow. udziałami, zwołuje w myśl art. 16 a) statutu na czwartek, dnia 3 maja 1928 r. o godz. 10-ej przedpołudniem w sali Domu Śląskiego w Cieszynie

ZWYCZAJNE

WALNE ZGROMADZENIE DELEGATÓW

z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie i zatwierdzenie protokołu z ost. Walnego zgromadzenia.
2) Sprawozdania: a) Zarządu, b) Rady Nadzorczej.
3) Zatwierdzenie zamknięcia rachunków i bilansu za r. 1927.
4) Udzielenie Zarządowi absolutorjum.
5) Podział nadwyżki.
6) Odczytanie protokołu z odbytej lustracji związkowej.
7) Zmiana statutu.
8) Zaciągnięcie pożyczki na budowę piekarni.
9) Wybory uzupełniające: a) Zarządu, b) Rady Nadzorczej.
10) Wolne wnioski.

Uwaga! W Walnem zgromadzeniu uczestniczą z głosem decydującym wybrani na zgromadzeniach członków delegaci, zaś członkowie brać udział mogą z głosem doradczym.

Za Zarząd:

Jan Mazur. Józef Machej.

POWIATOWA KASA CHORYCH w BIAŁEJ.

Ogłoszenie.

Począwszy od dnia 1 kwietnia 1928 r.

Apteka Kasy Chorych

będzie wydawała lekarstwa ubezpieczonym i ich rodzinom od godziny 8·30 rano bez przerwy do 6-tej wieczór.

W niedziele i święta apteka Kasy lekarstw wydawała nie będzie.

Zarząd Powiatowej Kasy Chorych w Białej.

POWIATOWA KASA CHORYCH W BIAŁEJ.

Dyżury lekarskie

w niedziele i święta

w miesiącu kwietnia 1928.

W niedzielę, dnia 22 kwietnia:
Dr. Brossówna, Biała, ul. Główna 3, Nr. telefonu 1658.

W niedzielę, dnia 29 kwietnia:
Dr. Gerstenfeld w Białej, Główna 19, tel. Nr. 2726.

Dyżury lekarskie rozpoczynają się w niedzielę rano o godz. 7-ej i trwają do godz. 7-ej rano w poniedziałek.

Ubezpieczeni w razie nagłego wypadku winni wezwać do chorego — lekarza dyżurnego.

Towarzystwo Uniwersytetu Robotniczego Oddział w Białej wspólnie z Komitetem P. P. S. w Białej

urządza we wtorek, dnia 1 maja 1928 r. w sali Pow. Związku Gospodarczego w Białej o godz. 3 popołudniu

Uroczystą Akademję Majową

Program:

1) Orkiestra odegra „Czerwony Sztandar".
2) Zagajenie (prezes T. U. R. tow. Dr. Gross).
3) Chór Robotniczy T. U. R.-a odśpiewa „Hymn Młodzieży robotniczej".
4) „Dwie Wisieńki" — F. Nowowiejski (wykona chór).
5) Przemówienie okolicznościowe, wygłosi poseł tow. A. Pająk.
6) Teatr Robotniczy T. U. R.-a odegra: **„NAD PRZEPAŚCIĄ"** melodramat w 4-ch aktach.
7) „Nowa wiązanka" z akomp. fortep. (wykona chór).
8) „Czerwony Sztandar".

Chórmistrz p. T. Woliczko. Fortepian p. M. Woliczkowa.

Wstęp na Akademję 1 zł. od osoby.

Wieczorem w tej samej sali o godz. 7-mej odbędzie się

Zabawa taneczna.

Wstęp na zabawę zł. 1.50.
Bufet własny. Muzyka doborowa.

Towarzysze! Robotnicy i Sympatycy!

Przybądźcie na Akademję wszyscy jak jeden mąż wraz z rodzinami.

Zarząd Tow. Uniw. Rob. w Białej.
Miejscowy Komitet P. P. S. w Białej.

Redaktor odpowiedzialny Stanisław Kuźma w Białej. — Drukiem Gustawa Jenknera w Bielsku